qđ nō sit in actu: hoc aūt est impossibile: ergo ꝛ illud ex quo sequit scz qđ natura diuina sit plurificabilis in multa solo numero differentia. Sic ergo ptz qđ nō pōt esse plures dū specie differētes: aut solo numero: nullo ergo modo. ¶ Ad primū argumētū: cū dr qđ magis ꝛ min? tale dicunt ꝛc. dicēdū qđ hec habēt solū veritate in effectib? positiuis nō aūt in priuatiuis. Cuius ratio est qz vnū quodq; reducit in causaz suā sicut ab ea ꝓcedit. Effect? aūt positiui habēt cām positiuā ꝛ positiue influētē. Et ideo positiue reducūtur in eam. Et ꝓpter hoc vbi est magis ꝛ minus positiue dicūt: ops dare aliqđ summe tale. ¶ Priuatiua aūt nō habēt cām positiuā: ꝛ influētē: sed magis deficientem. Et ideo nō positiue reducunt in causam positiue influētem vt ita sit aliquid summe priuatiuū qđ in sua influētia causet alia priuatiua. Sed reducūt in causam positiuā nō a qua fiant per se sed que potuit deficere ꝛ deficit. Et ideo malū cum dicat priuationē nō arguit esse aliqđ summe malū a quo causet sed tm arguit esse bonū qđ possit pl? vel minus deficere. ¶ Ad scōm cum dicit qđ illud qđ est ꝑfectionis in creaturis debet deo attribui: dicendū qđ verū est sed intelligēdum est qđ naturā repertā in pluribus suppositis est perfectionis: plurificari autem in eis est imperfectionis. Primū em arguit illimitationē: scōm aūt arguit limitationē. Et similiter arguit ꝑfectionē ꝛ limitationem habere ex alto entitate: vt argurū fuit in positione: tollam? ergo qđ est imperfectiōis scz naturā plurificari: ꝛ remaneat id qđ est perfectionis scz naturam inueniri in pluribus suppositis: ꝛ hoc attribuendum est diuinis: ꝛ vere attribuitur.

A Ad primū principale.

M Priuatiua qđo dicaī habere causaz.

A Ad scōm principale.

¶ Utrum attributa diuina aliquo modo differant ex natura rei.
Questio secunda.

B Quest. ij.

Argu. j.

Argui. ij.

Argui. iij.

In oppo.

C Respōsio. Prie op.

D Pria rō.

Scōa rō.

Tertia rō

Quar. rō.

E

Circa distinctionem attributorum queruntur duo. Primū est vtrū attributa diuina differant aliquo modo ex natura rei circūscripta omni operatione intellect?. Scōm est vtrū aliquis intellect? creatus: vel increat? possit cōcipere distinctionē attributorū diuinorum absq; comparatiōe ad creaturas. ¶ Ad primum sic ꝓcedit. Et arguit qđ attributa dfnt ꝛ deo ex natura rei circūscripta oī operatiōe intellect?. ¶ Primo sic: iustitia ꝛ sapiētia in deo aut signant ens rationis: aut ens reale: aut aggregatū ex ambob?: nō ens rationis tm: qz tale cū sit ens diminutū: nō dicit aliquā ꝑfectionē simplr quēadmodū iustitia ꝛ sapiētia. Nec dicit aggregatū ex ambob? qz tūc concept? iustitie nō esset vnus: qđ est falsum: ergo dicūt ens reale. Si ergo nulla differētia est inter ista ex parte rei sequit qđ sapientia et iustitia habēt penit? idem significatū formale: ꝛ sic erūt synonima hoc est falsum: ergo necesse est qđ differāt aliquo modo ex natura rei. ¶ Itē de? cognoscit ista attributa distincta cognitiōe intuitiua: sed illud qđ cōuenit reb? fm rōnē intelligēdi tm nō cognoscit cognitiōe intuitiua: ergo distinctio istoz nō est fm rōnē intelligēdi tm. Probatio ma. qz ad cognitionē dei beatificā ptinet ista cognoscere distincte: sed cognitio dei beatifica est intuitiua: qz cognitio intuitiua est ꝑfectior omni alia cognitiōe. Cognitio aūt beatifica dr esse ꝑfectissima ergo ꝛc, pba tio minoris: qz illud qđ cōuenit rei fm rationē intelligēdi tm: nō conuenit ei in existētia sua reali: sed cognitio intuitiua nō terminat nisi ad existēs: vt existēs in rerū natura: ꝛ c. ¶ Itē deus realiter intelligit seu cognoscit mala fieri: sed nō vult mala fieri: ergo intelligere ꝛ velle in deo nō sunt penit? idē ex natura rei: ergo aliquo modo differunt ex natura rei: ꝛ idē videt de aliis attributis. ¶ In cōtrariū dr qz q̄ differunt ex natura rei circunscripto omni actu intelligēdi differūt realiter: sed nullus vnquā dixit qđ attributa differant in deo realiter: ergo nō differūt ex natura rei circūscripto omni actu intelligēdi. ¶ Respōsio. Circa gōnē istā primo ponet quedā opinio quā nō credo verā. Et scōo ponēdo oppositū rndebit ad rōnes prime opinionis. ¶ Quātum ad primā dicūt quidā qđ attributa diuina differūt formaliter: ꝛ quidditative ex natura rei: qz diffinitio indicat qđ est res: sed attributa puta sapiētia: bonitas differūt diffinitiōe. (Si em diffinirenk alia diffinitio darek de sapiētia: alia de bonitate) ergo differūt formaliter ꝛ quidditative ex natura rei. ¶ Scōa talis est: per idē simplex nō pōt aliqđ cōuenire cū alio: differre ab eodē nisi sit aliquo modo diuersificatū sicut brutū per eandē ꝛ simplicē animę essentiā inquātū est vegetatiua ꝓuenit cū planta. Et inquātū est sensitiua differt ab eadē: ergo vna ꝛ eadē essentia aīe aliquo modo diuersificat ꝑ sensitiuā ꝛ vegetatiuā: ꝛ nō realiter: ergo formaliter: ꝛ exꝑplificat de albedine que inquātū color est ꝓuenit cū nigredine: ꝛ inquātū albedo differt ab eadē cū sit vna res simplr albedo ꝛ color: ergo opz qđ differāt formaliter saltē. ¶ Tertia est talis: entitas ꝛ bonitas differūt formaliter) Iz fint vna res) sed hec differētia nō est ex parte intellect? cum formalis rō obiecti ꝓcedat actū potētie: entitas aūt ē obiectū itellect?: ergo talis differētia est ex parte rei. ¶ Quarta ratio talis est: illud qđ de se est cō municabile differt ex natura rei ab eo qđ de se est īcōicabile: sed essentia diuina est de se cōicabilis: paternitas incōicabilis: ergo essentia ꝛ paternitas differūt ex natura rei: sed nō differūt realiter (cū sint vna res) ergo formaliter: ꝛ idē vr de attributis. Quantū ad scōm dicendū est qđ hec opinio deficit in duob?: vnū est qz ponit differētiā quādam mediā inter differentiā realē ꝛ differētiā rōnis. Aliud est qđ pertinet ad principale ꝓpositū: qz dicūt attributa differre ex natura rei circunscripta omni operatiōe intellectus. ¶ Primū ptz dupliciter: primo quia vnum ꝛ multa idē differentes sunt passiōes entis: sed nullum ens est nec esse pōt: nisi ens rōnis qđ hz esse ꝑ opationē intellect?: vel ens realē qđ nō hz esse per solā operationē aīe: ergo nec est nec esse pōt idētitas vel differētia nisi realis vel fm rōnem. ¶ Scōo qz quicquid conuenit rei fm se ꝛ eius naturā circūscripta omni opatiōe intellect? est vere reale. Si ergo in eadē re simplici: puta diuina vel alia inueniaī aliqua differetia ex natura rei circunscripta omni opatiōe intellect? opz qđ illa sit realis qđ ipsum ꝛ negāt de attributis: ergo in nulla eadem re simplici pōt ex natura rei aliqua differētia inueniri iter absoluta. Scōm patet dupliciter: primo qz diffinitio indicat qđ est res: ergo q̄ differūt diffinitiōe differūt re. Sed attributa diuina fm illos differūt diffinitionē: ergo differūt re: qđ est ipossibile. Scōo qz nihil pl? est modo in albedine ex natura rei quā si nō esset vel si non posset esse alius color. Sz si nō posset esse alius color albedo ꝛ color nō differret formaliter ex natura rei ergo nec modo. ¶ Ad ratiōes alteri? opinionis respōdēdū est. Ad primā dicēdū qđ si diffinirek bonitas ꝛ sapientia in cōi: alia dareturdiffinitio de bonitate: alia de sapientia: pro eo quod subvtraxcontinētur aliqua que differūt realiter. Sed si nō esset bonitas aut sapientia nisi in deo: ꝛ diffiniretur eadem esset diffinitio vtriusq; ꝛ idem est si diffiniantur nunc ꝓout sunt vnū in deo!: qz idem est quid vtriusq;. ¶ Ad secundā dicendū est ꝙ loquēdo de cōsequentia ꝛ differētia reali minor est falsa: quia essentia anime bruti in quātū e st sensitiua ꝛ inquātū est vegetatiua (excludēdo potētias ptis sensitiue ꝛ vegetatiue q̄ realiter inter se differūt) equaliter cōuenit et differt ab anima plante. Dicimus tamē ꝙ anima bruti cōuenit cū aīa plante inquātū est vegetiua: ꝛ differt ab ea inquātū est sensitiua tā ex parte rei q̄ fm rōnez cōsiderādi. Ex ꝓte rei, ꝓpter potētias: qz potētie vegetatiue bruti plus cōueniūt cū potētijs plāte q̄ simplr sunt vegetatiue q̄ sensitiue potētie eiusdē bruti: qz nulle sensitiue sunt in planta: fm vero rōnem cōsiderādi: qz ex eo ꝙ videm? potentias vegetatiuas aīe bruti plus cōuenire fm rem cū potētijs plante q̄ cōueniant sensitiue: cōcipimus ꝙ aīa bruti simplex et eadē cuius sunt ambe potētie cōueniat cū aīa plante inquātū est vegetatiua: ꝛ nō inquātū est sensitiua: ꝛ inquātū est precise ex parte essentie aīe plante excludēdo qōcūq; aliud: ꝛ loquēdo de re equaliter differt aīa bruti inquātū vegetatiua et inquātū sensitiua ab aīa plāte: qz in essentia aīe bruti nullo modo dfnt ex parte rei vegetatiuā et sensitiuā. ¶ Ad tertiū dicendū ꝙ entitas ꝛ bonitas in eodē dfnt solum fm rōnē: ꝛ non fm existiā rei absolute. Et sū dicitur ꝙ formaliter rō obiecti ꝓupponitur actus potentie: cōcedatur: ꝛ bene sequitur ꝙ entitas ꝛ bonitas sunt i rebus ante oēm operationē intellectus: sed in differētia oīo ex parte rei. Dfnt aūt ꝑ intellectū hoc modo. Intellectus em apprehēdēs entitatē alicui? rei: ꝛ videt ꝙ est alteri cōueniēs: alterivero discōueniēs: ponit dfam rōnis inter entitatē rei: ꝛ eius bonitatē siue cōuenientiā: qz res est ens ꝑ cōparationē ad oēm aliam rem: sed nō est cōueniēs vel bona ꝑ cōparationē ad oēm aliam rem: sed ad aliquā rem tm: sicut calor in gradu tali est bonus ꝛ cōueniens igni nō tamen manui. Est tamē ens respectu cuiuslibet: ꝛ tota cā est: qz denoīatio boni sumit ex plurib? tanquā respectua. ¶ Ad quartam dicendum qđ nō est simile de attributis inter se: ꝛ de essentia respectu paternitatis vel cuiuscunq; alterius relationis qz relatio ꝛ essentia differunt in diuinis aliquo modo ex natura rei vt patebit infertius. ¶ Ad rationes principales respondendum est quod sapientia et iustitia non significant ens rationis: nec ens cōpositum ex ente reali ꝛ ente rationis: quia significant tantū ens reale: ꝛ illud q̄ius sit penitus idem in deo: nō tamē in creaturis: ideo in eis aliud realiter est sapientia: ꝛ aliud iustitia: ꝓpter qđ iustitie: ꝛ sapientie ꝓout sumūtur absolute nō est idem significatū formale: nec ꝓcōsequēs sunt nomina synonima cuicunq; applicentur: qz nō ꝓpter hoc mutant significatū suū formale qđ est cōmune his que sunt idem et que differūt: et per prius qui ad impositionē respicit tam ea q̄ differunt q̄ ea que sunt idem: qz impositiones nōm cōuenientium deo et creaturis fuerūt accepte ex his q̄ ꝓuenīūt creaturis q̄ sunt nobis ꝓpter. Si aūt plura nomina imponerētur ad significandū precise perfectiones absolutas que sunt in deo: et ex ipsis immediate sumerentur illozū nominū impositio illa essent synonima: sed non est sic in ꝓposito. ¶ Ad secundā rationē dicendū: qđ accipiēdo cognitionē intuitiuā pro cognitione tendente immediate in rem ꝓsentē fm eius actualē existentiā sic deus suam iustitiā: et suam bonitatē que sunt realiter id quod ipse cognoscit intuitive: sed nō distinctionē eozum: quia non cōuenit eis secundū esse reale existentie: sed solum fm rationē. Et cū probatur ꝙ imo: qz ad cognitionē beatificam que est intuitiua pertinet ista cognoscere distincte: seu distinctionē istozū: dicendū est ꝙ cognitio dei beatifica est omnium non solum illozum respectu quozum dicitur intuitiua vt est sua essentia: sed omnium creaturarum entiu; etiam possibilium: et omnium rationum que circa ipsum et creaturas considerari possunt respectu quozum nō dicitur illo modo intuitiua: nec oportet cognitionē beatificam esse intuitiuam respectu omnium nisi respectu principalis obiecti: et cum dicitur vlterius quod cognitio intuitiua est nobilior abstractiua. Et ob hoc oportet cognitionem beatificam tanquam nobilissimam esse intuitiuam. Dicendum ꝙ cognitio intuitiua est nobilior ꝙ abstractiua excludēdo intuitiuā sed cognitio que vtranq; includit est melior quam altera earum quecunq; sit illa: sicut cognitio dei est nobilior quā cognitio creature precise: sed cognitio dei ꝛ creature simul est nobilior quam sola cognitio dei: ceteris paribus. Cognitio autem beatifica dei omnia predicta includit: et ideo est perfectissima. ¶ Ad tertiam rationem dicendum ꝙ ex eo ꝙ deus cognoscit mala fieri: et non vult mala fieri non potest cōcludit quod cognoscere et velle in deo differunt ex natura rei: quia licet intelligere ꝛ velle: ꝛ omnia absoluta in diuinis importent eandez rem penitus indifferentem ex natura rei: et ob hoc verificentur de se inuicem in predicatione dicente hoc est hoc (quia intelligere dei est suū velle: et ecōuerso idē est de oībus absolutis) tamē ꝙ noīa ꝓcūtit illā rē per modū actus nullo modo tēdētis in aliud sicut esse: qđ ꝛo per modū actus tendētis vel cōnotātis aliud sicut itelligere et velle:

F

G Ad primā rōnē ꝓie opinionis.

H Ad secuaz.

Quid cōe cū plantis bruta habeant.

I Ad tertiā

Entitas ꝛ bōitas dif ferūt sola operatiōe ītellectus.

K Ad ārtā.

L Ad prim principale. Sapia et iustitia et si i deo idē tificētur in creaturis tm diuersi ficātur.

M Ad scōm.

Cognitio btifica respectu etiā possibiliū ē ituitiua.

N Ad tertiū

An cognoscere in deo uinis sepa rek avelle.